

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko posloplje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastojni, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 32

V Ptuj v nedeljo dne 6. avgusta 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani pri- tega in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Prvaki proti Avstriji.

„W. r. d. Korrespondenz“ prinesla je te dni pod naslovom „Ein südslawischer Attentat auf Österreich“ zanimivi članek, katerega so tudi razni drugi veliki listi ponatisnili. Ta članek dokazuje prav jasno staro našo trditev, da se goji v vrstah gotovih slovensko-prvaških krogih veleizdajalska in obenem protiaustrijska načela. Že zaradi tega hočemo poglobitve točke iz tega pomembnega članka ponatisniti.

V jugoslovanskem taboru zgodilo se je v zadnjem času nekaj dogodkov, ki se jih ne sme prezreti in podceniti. Medtem ko se hrvaški ban Tomašić z ustanovitvijo nove vladine stranke na nove volitve v hrvaški sabor pripravlja, so se pogajanja med liberalno hrvaško-srbsko koalicijo ter med klerikalnimi skupinami hrvaške stranke prava gledé volilne zveze proti banu razvijala. Skupine stranke prava so tako zvezo sklenile. Obenem so pa sklenile na konferenci hrvaškimi pristaši državnopravne stranke v Dalmaciji in Istriji ter zastopniki klerikalne hrvaške stranke v Bozni, da se obe skupini stranke na Hrvaškem združiti in kot popolnoma samostojna stranka v volilni boj nastopiti. Sklenili so tudi skupno organizacijo vseh, ki stojijo na stališču državnopravne stranke. Ta stranka pa zahteva trializem, to se pravi z druženje jugoslovanskih del v državi. V ta namen se ustanovi izredni odbor iz 6 delegatov iz Hrvaške in po 3 delegatov isterskih, dalmatinskih ter bosnanskih Hrvatov; ta odbor hoče potem skupno slovensko-prvaškimi zastopniki v trializem delovati.

To je prvi slučaj, da posegajo politične organizacije iz ene polovice države v drugo, kar je tudi proti obstoječim postavnim določbam. Da se ti ljudje javno brez pomisleka čez državne meje združujejo, dokazuje s, kar smatramo čas za primeren, pričeti s krepkim delom za lastno jugoslovansko državo.

Opomniti je, da je vodja slovenskih klerikalcev dr. Šušteršič že pred volitvami v Dalmaciji pogajanja s tamošnjimi hrvaškimi voditelji uradil. V državnem zboru pa so napravili slovensko-klerikalno-hrvaški klub, v katerega so pristopili tudi klerikalni Hrvati iz Dalmacije.

Namen slovenskih klerikalcev je torej, ne samo Dalmacijo, marveč tudi Primorsko, nadalje Trst, Kranjsko in spodnji del Štajerske ter Koroške odtrgati od Avstrije. To si treba zapomniti in proti temu je potreben najodločnejši odpor.

Mi nimamo temu članku ničesar pristaviti. Kmetje in sploh volilci zdaj dobro vidijo, da se jih hoče od strani prvaških klerikalcev edino v protiaustrijske namene izrabljati.

Politični pregled.

Državni zbor je šel torej zopet na počitnice in poslanci so se oddahnili. Mnogo se v tem kratkem času seveda ni moglo napraviti.

Ali to se pač vidi, da je pri veliki množini poslancev resno voljo za delo opaziti. In tega nismo pri naših poslancih navajeni. Zadnja seja bila je grozovito burna; nekaj viharja in kričanja pa mora biti v tej zbornici. Slo se je namreč za predloge draginjskega odseka, socialni demokratije so pri temu predlagali, da naj se dovoli neomejeni uvoz prekomorskega tujega mesa. Ta predlog seveda ni imel resne podlage, kajti tak sklep bi našo domačo živinorejo naravnost uničil. Predlog je bil tudi z 251 proti 174 glasovi odklonjen. Potem je prišel predlog dr. Stözl na glasovanje; v tem se zahteva uvoz prekomorskega mesa po potrebi. Ali tudi ta predlog je bil z 191 proti 182 glasovi odklonjen. To pa je socialiste in druge zastopnike mestnega prebivalstva hudo razburilo in nastal je vihar, da je moral predsednik sejo prekiniti. Predlog dr. Stözl prišel boče ob drugi priložnosti zopet na glasovanje. V ostalem ni zbornica važnejših sklepov sprejela. Šele za poletnimi počitnicami boče boj pričel. Poroča se, da stopi državni zbor šele v drugi polovici septembra zopet skupaj.

Moč strank v novem parlamentu kažejo zdaj seldeče številke natanko. Da se vidi napredek ali nazadovanje posameznih strank, objavimo tudi številke iz leta 1907. Posamezne stranke imajo torej sledeče število poslancev:

	1907	1911
Staročehi	6	—
Zionisti (judi)	5	1
Srbi	2	2
Starorusini	5	2
Nemški delavci	—	3
Vsenemci	3	4
Liberalni Slovenci	6	4
Brez stranke	6	3
Rumuni	4	5
Liberalni Italijani	5	6
Klerikalni Čehi	17	7
Poljski narodnjaki	14	10
Klerikalni Italijani	9	10
Hrvati	11	11
Poljski demokrati	23	14
Radikalni Čehi	10	17
Nemški radikalci	15	20
Klerikalni Slovenci	18	20
Mladočehi	20	20
Nemški naprednjaki	21	20
Poljska ljudska stranka	17	24
Klerikalni Poljaki	16	25
Mladorusini	25	28
Nemški kmetje	29	32
Češki kmetje	29	38
Nemška ljudska stranka	17	32
Krščanski socialci	96	76
Socialni demokrati	87	82
	516	516

Poslanci po poklicih. V državnem zboru je 516 mandatov; sedaj je 511 poslancev izvoljenih. Od teh je: 1 aktivni minister, 9 bivših ministrov, 59 advokatov, 59 časnika, 22 duhovnika, 40 profesorjev, 10 učiteljev, 9 zdravnikov, 1 slikar, 21 sodnikov, 5 političnih uradnikov, 41 javnih uradnikov, 36 privatnih uradnikov, 11 županov, 1 obč. svetovalec, 1 oficir, 7 trgovcev, 1 delavec, 14 industrijalcev, 8 tehnikov,

22 obrtnikov, 9 deželnih poslancev, 120 posestnikov, 3 privatnih.

Cesarskih manevrov se cesar letos zaradi visoke svoje starosti ne boče udeležil. Program za cesarske manevre se boče šele natanko določil.

Garnizijske spremembe l. 1912 so deloma že določene. Dunajska infanterijska regimenta 19 in 32 prideta v Gorico in na Tolminsko, 97. inf. regiment pa, ki je že 14 let v Trstu, pride v Brod. Nadalje pride 11. dragonski regiment iz Mitrovice na Koroško in boče štabna štacija v Celovcu.

Kanal in električno podjetje na spodnjem dravskem polju.

Mesece sem že širi se hoté in nehoté po dravskem polju brezpotrebno razburjenje. Gré se namreč za načrte velikanskega električnega podjetja „Poetovio“, ki bi imelo v slučaju uresničenja naravnost nedogledni gospodarski pomen za celi ptujski okraj. V takih velikih vprašanjah seveda ne pomaga navadno mlatenje praznih besed. Taka podjetja treba preštudirati in od vseh strani premisliti, predno se o njih sodbo izreče. Mi se doslej nismo s to zadevo pečali, ker nismo hoteli nobenega vznemirjenja krivi biti. Ali zdaj so se trezni in pametni prebivalci že pomirili in zato je treba jasno govoriti. Časnikarsko prepiranje ne boče ničesar proti in ničesar za podjetje storilo. Mi se vsled tega v tak prepri tudi vtikali ne bodemo. Ali ker se že od raznih strani le „napake“ in domišljeno „škodo“, ki bi jo baje to podjetje povzročilo, naglašajo, hočemo mi drugo stran pregledati. Vprašati se hočemo namreč, koliko in kakšne koristi bito velikansko podjetje za splošnost napravilo. Premislimo torej mirno in pametno, predno da sodimo.

Iz celega srca in polnega prepričanja trdimo, da bi bilo to podjetje naravnost velikanskega gospodarskega pomena in dobička za dravsko polje in v splošnem za celi okraj. V dokaz tej trditvi naj navedemo le nekaj točk:

1. Drava dela že skozi desetletja in stoletja veliko škodo. Zlasti hudo občutijo to škodo prebivalci občin Verstje, Spuhlja, Sabovci, sv. Marko, Novaves. Kolikokrat se je že izrazilo željo in prosilo na vseh krajih in koncih, da bi oblast bregove Drave primerno uredila in zavarovala ter s tem večno oškodovanje posestev preprečila. Vse je bilo zamanj. Ako bi se pa električno podjetje uresničilo, bi moralo tudi iz lastnih interesov in iz lastnih sredstev bregove zavarovati. Podjetje bi moralo bregove urediti, da svoji lastne zgradbe pred škodo zavaruje. S tem pa bi imele omenjene občine že veliki dobiček, kar si vsak lahko sam izračuna.

2. Velika potreba za tamošnje kraje je tudi most čez Dravo v Sturmovcih, katerega prebivalstvo že jako dolgo želi in prosi. Doslej seveda ni bilo prav nobenega upanja, da bi se tak velepotrebni most uresničil. Ali